

TOKAT özel koleksiyon
PRIVATE COLLECTION KÜLTÜR
SANAT

ÖZBİLGİN KURUMSAL
DANIŞMANLIK

Fotograf: Çiğdem Taşkın

"Yazmacılık sanatında gelenek ve görenekler, usta-çırak ilişkileri, üretimin günümüzde hala devam ediyor olmasında etkili olmuştur."

"Yazma, oyulmuş ağaç kalıplar kullanarak, çeşitli boyalarla pamuklu bazen de ipek kumaşlar üzerine elle çizilip resmedilerek veya basılarak yapılan kumaş süsleme sanatıdır."
(Peyman Ağa "Türk İkonoskopi Sanatı", İstanbul 1974, s.9)

“

Yazma bugün Anadolu'da kadınlar tarafından kullanılan bir başörtüsüdür. Çit, yemeni, çevre, çember isimleriyle de tanıdığımız yazmaya eskiden "Puşış" de denmiştir. Bu sanat dalının ürünleri yastık, yorgan yüzü, seccade, bohaça, sofra altı, peşkir, mendil gibi pek çok çeşidiyle günlük yaşamın vazgeçilmez eşyası olmuştur.

(Prof. Dr. Kemal Toker, Ağaç Baskı Kalıplar Yazmaları, Ankara 1996, s.3)

Tokat ağaç baskıları "gelenekten geleceğe" dönüşmesiyle günümüzde modern giysilerde kullanılmakta ve uygulama alanlarının çeşitliliği artırılarak, gelecek kuşakların bu değerleri tanımalarına çalışılmaktadır.

Tokat ağaç baskı desenleri artık, elbise, etek, bluz, fular, sabahlık, gecelik, tayyir gibi çeşitli hanımların gardıroplarına da girmiştir. Modacılarımız bugün yazma motifleriyle süsledikleri giysileri moda dünyasının beğenisine sunmaktadır.

Tokat'ta yapılan gelen yazmalar, motif ve desenlerin ilginçliği ile bu yöreyi bu sanatla uğraşanların merkezi haline getirmiştir.

“

Yazma Türk halkının hayatına her yönü ile karışmıştır. Örneğin; yemeni (başörtüsü), yastık örtüsü, bohaça, yorgan yüzü, mendil, sedir örtüsü, kavuk örtüsü olarak eski Türk evlerinin en gözde kullanılan eşyalarının arasında yer almıştır.

“çocuk açan şehir TOKAT”

Geleneksel
Ağaç Baskı
Tokat Yazmaları

“ Yazma kalıpları genellikle ıhlamur ağacından oyulur. Oyarken kolaylık sağlaması için, kalıplar oyulmadan önce sıcak balmumuna daldırılır. Kalıplar özel bıçaklar yardımıyla elle oyulur.

İnsanoğlunun süsleme ve süslenme ihtiyacı ile başlamış en eski el sanatlarından birisi olan "Ağaç Baskı Tokat Yazmaları El Sanatı", altı asırdır Tokat'ta yaşatılmaya çalışılmaktadır.

lık olarak mum ve topraktan yapılan kalıpları kumaşa basılması veya elle boyayarak kumaşın süslenmesi şeklinde başlayan bu sanat, süsleme ve süslenme ihtiyacı ile birlikte insanı türlü arayışlara itmiş ve baskıcılık sanatı ıhlamur ağacından oyulan kalıpların kullanılması ile özellikle Osmanlı döneminde zirveye ulaşmıştır

GELENEKSEL EL SANATI
AĞAÇ BASKI TOKAT YAZMALARINI

Tokat yazma motifleri ve Çengelliğin Suyu

Yaban Çöllü

"Geleneksel el sanatları olan yazmacılık, türünün en güzel örneklerini Tokat'ta vermiştir."

“

Osmanlı İmparatorluğu döneminde yazmacılık sanatı yalnız Tokat'a has ve başka yerlerde yazma yapmak yasaktı. Tokat Valide Sultanı "has" olduğundan ve yazmacılığın gelirleri de Tokat Hassasına ait olduğundan bu gelir kaynağının aksanması için başka yerde yazma yapılmasına müsaade edilmezdi.

“

Başındaki yazmayı da sarıya mı boyadın? Neden sarardın soldun da sevdaya mı uğradın?"

Parçalı Sarı

Halkın sanatı olan yazma, geçerli değerinin yanı sıra güzel çağrışımlarla halk türkülerinde de yer bulmuştur. *